

Zorgvraag
van de
week

Reumamedicijn remt kinderwens

Is behandeling van arthritis psoriatica mogelijk voor een man met kinderwens?

Christina Jonckheere, reumatoloog bij DC Klinieken: „De behandelingsmogelijkheden van arthritis psoriatica (vorm van ontstekingsreuma, red.) bij een kinderwens zijn beperkt. Dit geldt voor mannen en vrouwen. Het meest gebruikte medicijn, methotrexaat, kan aangeboren afwijkingen bij het kind geven. Sulfasalazine, een ander middel, kan de aanmaak van

sperma verminderen. Van nieuwe medicatie is nu onvoldoende bekend over de effecten op het ongeboren kind. Vermoedelijk zijn deze veilig, maar onderzoek loopt nog. Ontstekingsremmers zoals diclofenac en ibuprofen zijn veilig. Alleen is het effect hiervan op gewrichtsontstekingen vaak onvoldoende. Prednisolon tabletten kunt u gerust slikken. Injecties in de spier

met cortisone en plaatselijke injecties in ontstoken gewrichten met een cortisone brengen de kinderwens ook niet in gevaar.” Lees op GezondDichtbij.nl meer over reuma. Ook kunt u hier tot dinsdag vragen stellen over scheefstand van de grote teen.

→ [Meer zorgnieuws op GezondDichtbij.nl](http://MeerzorgnieuwsopGezondDichtbij.nl)

Chr. Jonckheere

Beter

Boek moet nieuwe bijdrage leveren aan maatschappelijk debat over levensbeëindiging

Op voor het euthanasie-examen

Marieta Kroft
m.kroft@hollandmediacombinatie.nl

Wat doe je met je moeder van 80 die na een hartinfarct klaar is met het leven? Haal je als kind alles uit de kast om haar in leven te houden, of vraag je wat ze zelf wil? Na 'Havo is geen optie' verschijnt op 7 april de tweede roman van Martje van der Brug (57) uit Voorschoten: 'Wat doen we met moeder'. Zelfs nadat de kinderen alle drie zover zijn dat ze hun moeders wens respecteren, dan nog valt het voor de dame niet mee om uit het leven te kunnen stappen. Moeder krijgt het gevoel 'euthanasie-examen' te moeten doen. De ruim driehonderd bladzijden tellende roman leest als een trein. Het is geen zware kost over de dood. Relaties, verliefdheid en zelfs een subtiele verwijzing naar de Wassenaarse seksrel (Van der Brug groeide op in Wassenaar) maken het boek luchtig en spannend. Moeder, de hoofdpersoon in het boek, heeft nog maar net tegen haar dochter Dorien verteld dat ze een levenstestament wil: 'als ik krak word, wil ik dood' of ze krijgt een hartinfarct. Dorien reanimeert haar, maar vraagt zich later regelmatig af of ze dat wel had moeten doen. Haar moeder wilde het immers niet. In het ziekenhuis is er weinig hoop meer op herstel, maar Doriens broer Alex en zus Fiona willen dat alles op alles wordt gezet om haar te laten herstellen. Ze ondergaat een zware openhartoperatie en als ze langzaam bij komt, zegt ze dat ze dood wil. 'Ik ben dat geknoei aan mijn lijf zo zat. Jij hebt me gereanimeerd. Fiona en Alex hebben me naar Nijmegen gesleept waar een witjas me heeft opengezaagd en gesoldeerd. Jullie lijken met elkaar wel helemaal gek.'

Eigen ervaring

In haar appartement in de Voorschotense Krimwijk vertelt Martje van der Brug dat ze net als de vorige keer met haar boek een bijdrage wil leveren aan het maatschappelijk debat. „Het boek is fictief, maar sommige passages heb ik beschreven uit een eigen ervaring. Mijn vader kreeg de ziekte van Parkinson, een ziekte met een akelige prognose. Mijn moeder had het zwaar als mantelzorger. Ik kom uit een hecht gezin met vier kinderen, maar toen de vraag opkwam hoe het met vader moest, bleken we opeens allemaal een andere opvatting te hebben. Als ik dan mijn verhaal bij anderen uitstortte, kreeg ik vergelijkbare en soms nog ergere verhalen te horen. Zoals van een vriendin van wie de moeder erg ziek werd. Zij wilde haar moeders wens respecteren en niet meer allerlei medische noodgrepen uit-

Schrijfster Martje van der Brug: „Misschien moet er een beroepsgroep komen van sterftedeskundigen.”

FOTO HIELCO KUIPERS FOTOPRODUKTIES

halen om maar in leven te blijven. Anderen binnen het gezin wilden dat niet. Tien jaar later leeft ze nog steeds, en steeds krijgt die vriendin fijntjes te horen dat moeder dood had kunnen zijn.” In haar boek identificeert de schrijfster zich het meest met Dorien die voor euthanasie is omdat haar moeder dat wil. Van der Brug is lid van de Nederlandse Vereniging voor Vrijwillig Levensbeëindiging voor Drion en staat op

het punt haar euthanasieverklaring naar haar huisarts te sturen. „Mensen moeten zelf kunnen beslissen over wanneer ze willen overlijden. Je mag in Nederland alles zelf weten. Maar als we zelf dood willen, moeten we een heel traject door voordat we toestemming krijgen.”

Euthanasie-examen

'Euthanasie-examen', noemt de hoofdpersoon het in haar boek

spottend. Een voor haar onbekende arts geeft haar geen toestemming, waardoor plan B op tafel komt. Zoon Alex reist af naar Colombia om aan pillen te komen die zijn moeder zullen helpen. Van der Brug: „Het is te gek dat als je dood wilt, je voor een trein moet springen. Of illegaal aan pillen moet komen, met alle risico's die daarbij horen.” Dat artsen bang zijn om mee te werken, net als de huisarts in haar

boek, begrijpt de schrijfster helemaal. „Dergelijke verzoeken moet je ook niet bij artsen neerleggen. Dit is heel zwaar voor ze, ze lopen het risico uit hun beroepsgroep te worden gezet. Je zag het aan het drama in Tuitjehorn in augustus 2013, waarbij de huisarts met een dodelijke morfine-injectie een einde had gemaakt aan iemands lijden. De weduwe stond erachter, toch werd de arts geschorst en kwam het in de publiciteit, waarna hij een einde aan zijn eigen leven maakte.”

„Misschien moet er een beroepsgroep komen van sterftedeskundigen”, merkt Van der Brug op. De suggestie wordt ook in haar boek gedaan. „Dan haal je de euthanasie weg bij de artsen. Het reguleren van het mogen sterven is ingewikkeld. Toch zijn de wildwestsituaties die nu optreden, ook niet oké.”

'Wat doen we met moeder' van uitgeverij Bij Ambo/Anthos ligt vanaf 7 april voor 19,99 in de winkels. Een e-book kost 9,99 euro. Het eerste exemplaar is op 3 april voor Pia Dijkstra, Tweede Kamerlid voor D66 met de portefeuille volksgezondheid.

Mijn kind naar de havo is geen optie...

Martje van der Brug debuteerde in 2013 met haar roman 'Havo is geen optie'. Het boek gaat over ongelukkige kinderen van hoogopgeleide ouders. Ze worden gepusht naar het vwo te gaan, terwijl havo beter bij ze past en de docenten proberen er het beste van te maken. Het boek heeft veel mensen aan het denken gezet, ervaart de

schrijfster die bestuurlijk betrokken was bij het Rijnlands Lyceum in Wassenaar. „Ik heb veel lezingen gegeven. Ik ben er trots op dat onderwijssocioloog Jaap Dronkers mijn roman vaak citeert. Maar wat mij vooral verrast is dat heel veel docenten het boek beschouwen als een hart onder de riem.” Gemiddeld gaat 17 procent van de

kinderen naar het vwo. In Wassenaar is dat 39 en in Heemstede 52 procent. Van der Brug verklaart het grote verschil voor een deel doordat er veel hoogopgeleide ouders wonen die intelligente kinderen krijgen. Een deel is ook verklaarbaar doordat ouders vinden dat hun kinderen naar het vwo moet, ook al is het advies van de school lager.